

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉE, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per
drukregel.

TONGEREN, DEN 10 OCTOBER.

Eene kleine vraag.

Het Vlaamsche Land maakt eene zeer juiste opmerking over de mildheid van den brussel-schen senateur, Jonathan-Nathaniël Bisschoffsheim, die, volgens de doktrinaire dagbladen, reeds 280,000 fr. — niet in eens, of ook niet in tien keeren, wel te verstaan — besteed heeft aan het onderwijs van vrouwen en meisjes in het arrondissement Brussel.

Even als wij zegt het gentsche blad, over die mildheid: zeer wel! als ten minste het onderwijs eerlijk en deftig geweest is; maar, vraagt het blad, waarom gedenkt de rijke Jonathan ook de personen niet, die ongelukkig diep ongelukkig zijn geworden door het failliet der beruchte Kompagnie van Spoorwegmaterieel, waarvan Jonathan-Nathaniël Bisschoffsheim een der voornaamste bestierders was?

Ons dunkt dat een zijner eerste zorgen voor die slachtoffers moest zijn, voor families welke haar klein fortuin, haar gansch vertrouwen in die kompagnie geplaatst hadden — zelfs aanbevolen door M. Frère — en die op eene zoo verschrikkelijke wijze in hare rechtmatige verwachting werden teleurgesteld.

Er is hem zelf hierin een schoon voorbeeld gegeven: immers, de bestierders van de socialeiten Langrand, veel minder verantwoordelijk dan 't M. Bisschoffsheim was, hebben grootendeels of algeheel hunne fortuin aan de geruïneerde families afgestaan; ons dunkt dat als de schatrijke bankier zoo mild voor het onder wijs is, hij wel ongelukken zou kunnen reddend, die tijdens zijn bestier meê zijn ten onder gegaan.

De opmerking van het gentsche blad is zeer juist; de geruïneerde obligatiehouders zullen ze niet minder juist vinden, en iedereen zou M. Bisschoffsheim, als hij deedt wat men hem aanraadt, tot in den hoogsten hemel verheffen. Hoe denkt M. Jonathan-Nathaniël over deze opmerkingen? (Handelsblad.)

Runderpest.

Na eene nog al lange verpoozing, die de verdwijning deed verhoppen der runderpest in de omstreken van Hamburg, is er de geeseld der verledene week opnieuw verscheenen. Zes runderdieren, van de kwaal aangedaan, en 12 verdrachten zijn afgemaakt geworden.

Er is geen geval van runderpest meer bestatigd geweest in Engeland sedert den 23 september; maar men mag uit dit feit niet besluiten, dat de ziekte ten volle verdwenen is. Wat er ook van zij, de strengste maatregelen schijnen genomen te zijn, om de smetziekte tegen te houden.

Men had het gerucht verspreid dat de runderpest zich vertoond had in de graafschappen van Lincoln en van Bedford; maar de verdachte dieren waren slechts van de gelijktijdige ontsteking van long en borstvlies aangedaan.

Veel personen schijnen, zegt de *March Lano-esspress* al de besmettelijke veeziekten onder eenen enkelen naam te verwarren; 't is aldus dat een dagblad, over eenige dagen, aankondigde dat de runderpest verscheenen was in een park van het koninklijk domein, terwijl dat het een-voudig de mondstekking was.

Het Deensche gouvernement heeft den invoer, in dit land, verboden van het vee, der schapen, der varkens, van het hooi en stroo, uit Engeland en Schotland komende.

Werkstaking in de Koolmijnen.

De werkstaking heeft dinsdag morgend een einde genomen, in al de koolmijnen rondom Luik.

In de koolputten der mijnen *Aumônier, Gérard Cloes* en *St-Marguerite*, werkt men met alle hands. In de mijn de *la Batterie*, waar de werkstaking de grootste verhouding had aangenomen, is het meeste deel der arbeiders gisteren morgend naar zijne bezigheden wedergekeerd. Het zal niet lang duren of dit voorbeeld zal door de andere koolmijnwerkers gevolgd worden, die de werkstaking nog eenigen tijd willen verlengen. Dit geschiedt misschien minder uit hardnekkigheid, dan wel om bij de opening der foire tegenwoordig te zijn, die gisteren plaats had.

Er hebben bij deze gedeeltelijke werkstaking gene ongeregeldeheden plaats gehad, hoewel de politie vijf der lediggangers heeft aangehouden. De eerste werd aangehouden daar hij de koorden van den ophaalbak wilde doorsnijden, om zoo de werklieden te beletten in de koolmijn neder te dalen, twee andere om bedreigingen tegen hunne

makkers te hebben uitgebragt, ten einde hen tot eene werkstaking te dwingen, en de twee laatste om met steenen naar de politie-agenten geworpen te hebben, die de aanhouding van den eerstgemelden bewerkten.

Er is gehoor gegeven aan de vragen der mijnwerkers en in de meeste koolmijnen heeft men de gevraagde loonverhoging toegestaan. De andere eischen der werklieden zijn van de hand gewezen, onder andere die, waarvan vroeger nog gesproken is, om den ophaalbak den geheelen dag aan hunne beschikking te hebben, ten einde de mijnen, volgens eigen goeddunken, hiermede te kunnen verlaten of er, als het hun beviel, in neder te dalen. Juist als vroeger zal de ophaalbak van 4 tot 6 ure des namiddags ter hunner beschikking staan en zij die in andere oogenblikken de koolmijnen willen uit of ingaan, zullen zich van de vaste ladders moeten bedienen.

De werklieden der *Batterie* echter zijn niet vasthoudender in hunne eischen. Zij vragen eene verhoging van 20 tot 25 centiem per kubiek-meter losgekapt kolen, en bovendien moet hun het bestuur der koolmijnen 's minstens een dagloon van 5.50 waarborgen.

Het eenigste wat hiertegen aandruischt, is dat al de werklieden hier mijnen niet dan per aanneming werken, en dat men met den besten wil van de wereld een zoo hoog loon niet kan waarborgen aan lieden, die de handen over de borst kunnen kruisen zoodra zij er zin in krijgen.

Men kan echter niets doen van het bestuur der koolmijnen geluk wenschen, door zoo veel dit in hun vermogen staat, den toestand hunner werklieden in verbeterden, die ook wil enig recht hebben, te trekken uit de aanzienlijke verhoging, welke de steenkolen ondergaan hebben.

Sterfgeval.

Verleden zondag is te Widoye overleden M. Joseph Deploige, burgemeester dezer gemeente. M. Deploige die sedert meer dan dertig jaren aan het hoofd dezer gemeente stond, genoot de algemeene achting. Hij zal betreurd worden niet alleen door de inwoners van Widoye, maar door al degene die hem gekend hebben.

Hij had den ouderdom bereikt van 60 jaren en 7 maanden. Eene groote menigte woonde de lijkplechtigheid bij die gisteren in de parochiekerk van Widoye heeft plaats gehad.

Op den markt van Tongeren van heden donderdag waren te koop gesteld 219 hoornbeesten, 89 schapen, 182 vette varkens en 1408 magere varkens.

— De wet van 21 oktober 1871, die de speelzalen van Spa afschaft, te rekenen van 31 dezer maand, had aan het gouvernement het vermoegen gelaten, om dezen termijn te verlengen, in zekere omstandigheden, welke zich konden opdoen, namelijk het behoud der speelhuizen in Duitschland. Welnu, aldaar ook worden ze afschaft, want men schrijft uit Ems, dat den 30 september het speelhuis is gesloten geworden. Zulks zal ook plaats hebben te Homburg en te Baden, en dus zal men te Spa op geene verlenging mogen rekenen.

Buitenlandsch nieuws.

Frankrijk.

PRUIS OF FRANSCHMAN.

Men weet dat de bewoners der veroverde fransche provinciën door Duitschland gemachtigd waren om tussehen de nationaliteit van Duitschland of Frankrijk te kiezen. Alleenlijk moest men die keus voor 1 oktober keubar maken.

Het schouwspel dat men hierdoor te Belfort aan de statie ziet, doet u weenen. De wachzalen zijn in slaapkamers veranderd; daar op eenige bussels stroo liggen vrouwen en kinderen onder elkander; mannen kampeeren buiten, in den regen; heele bergen bagagiën zijn op de kaaien opgestapeld.

Er had dezer dagen een smartelijk toneel plaats, dat schrikkelijke gevolgen had kunnen hebben. Een Elssasser, vader van vier kinderen, was sinds eene maand ziek; de geneesheer had hem de hoop gegeven dat hij tegen 1 oktober zou hersteld zijn. Ongelukkiglijk nam zijne ziekte langzamerhand toe en zijne familie was gedwongen hem te zeggen dat hij nog slechts vijf of zes uren te leven had. Aanstonds verklaarde hij aan zijne vrouw dat dit Gods wil was, en hij voornemens was als Franschman te sterven, dat de afstand tot Belfort slechts drie uren was, dat hij dus nog in Frankrijk kon komen en op den vrijen vaderlandischen bodem sterven.

Men moest hem behoorzamen. Enige zijner makkers, zijne vrouw en zijne kinderen vergezelden hem naar de statie, waar de doodstrijd

onmiddellijk begon. Toen bij te Belfort kwam en onder het glazen dak voor de statie neêrgelegd werd, gaf hij den geest.

Men begrijpt de ontroering, de smart van deze arme lieden, welke den ongelukkigen omringden. De deutsche soldaten, integendeel, in tegenwoordigheid van dit lijk, schenen zich te verheugen en lachten luid.

Onze landgenoten wilden zich toen op hen werpen; de deutsche soldaten bereidden zich tot wederstand en gingen gebruik maken van hunne wapens, toen de statieoverste erin gelukte de samenscholing uiteen te drijven, met het lijk des ongelukkigen te doen wegvoeren. Zonder zijne tuschenkomst kan men wellicht nog andere slachtoffers te beweenen.

Aller is thans kalm; de overheden hebben maatregelen genomen om den wederkeer van dergelijke feiten te vermijden.

Op dit oogenblik staan er in Parijs 83,000 appartementen te huren. In het 20e arrondissement alleen zijn 2,983 winkels gesloten. In de rijke wijken, op de *Chaussée d'Antin*, ziet men niets dan huurbrieven. Dit is even zoo op de boulevards *Haussmann* en van *Prince Eugène*, om maar te spreken van twee van elkaar verwijderde wijken. Dit is een bewijs dat er niet veel voorspoed in Parijs is. Nogtans is dit grootendeels te wijten aan de verkeerde speculatie van grondeigenaars, die te schoone huizen gebouwd hebben, terwijl de gewone huizingen goed gewild zijn.

Een der meest geteisterde kwartieren van Parijs, dit der *Porte-Maillot*, is bijna uit zijne pitten verzeen. De griep der versterkingen, die door de bouwmeesters vernield was, is hernieuwd, de tunnel van den ijzeren weg naar *Anteuil* wordt herbouwd, de statie zal kortelings heropend worden, en men is aangevangen met de werken eener voorloopige inrichting.

Duitschland.

Half Berlijn is sedert acht dagen in rep en roer. Meer dan 300,000 menschen zijn door de stijging der huurprijzen, gedwongen te verhuizen. Groot is het aantal van hen die er nog niet in zijn gelukt een huis te vinden, en zij, die gelukkiger waren, vreezen dat zij over drie maanden opnieuw den zwefstocht zullen moeten ondernemen, om weder een ander huis te zoeken, aangezien de huren met elk vierdeel jaars stijgen. Gelijk te begrijpen is, heerscht er totaal gebrek aan voertuigen te Berlijn. Van den vroegen morgen tot den zeer laten avond trekken zoo hoog mogelijk opgestapelde meubelwagens door de straten, en zij worden met den grootst mogelijken spoed gelost, zoodat men niet zelden de straten met meubelen bedekt vindt. Voor een schamel vertrek, gelegen in de achterbuurten, zonder gelegenheid om te koken, betaalt men 107 thalers per jaar. Men had zich gevleid dat de huurprijzen eenigzins verminderd zou worden, nu bijna alle kleine renteniers en gepensioneerden de stad hebben verlaten, maar die hoop is niet verzezenlijkt. Het tegendeel is het geval.

Naar aanleiding van de beschouwingen in het *Militär Wochenblatt* over de nieuwe fransche legerinrichting, zegt de *Weser Zeitung*:

„Het fransche legen en zijne voorgaande inrichting hebben voor ons dagenoeg hetzelfde belang als het gevaar van overstroming voor menschen die achter eenen dijk wonen. 't is ook hier de vraag, of de stroom zijne vroegere hoogte en kracht van drukking weer zal bereiken, dan wel of de dijken hem in bedwang zullen houden. Het artikel van het *Militär Wochenblatt* heeft vermoedelijk hier en daar wel eenige bezorgdheid verwekt. Trouwens, de berekening dat Frankrijk door de nieuwe legerwet een actief leger van 715,000 en eene reserve van 720,000 man kan verkrijgen, zal voor velen in Duitschland niet geruststellend zijn. Maar wanneer men zich in Frankrijk aan de bepalingen houdt, zal er een tijd van twintig jaren noodig zijn om dat verschrikkelijk plan te volle verzezenlijkt te zien. En wie zal nu angstvollijk vragen hoe het in 1893 zal gesteld zijn.“

Volgens de *Nationale Zeitung* heeft men te Weenen bericht ontvangen, dat de pruisische regering onlangs eene gecijferde depeche van Napoleon III, uit verschillende honderden woorden bestaande, heeft in beslag genomen, en sedert daarover met den gewezen keizer in correspondentie is getreden. Hierni ziet het blad het bewijs, dat de banneling van *Chialhurst* zich nog meer met de politiek inlaat dan de groote menigte geloof.

Engeland.

Een heer heeft zich voor den rechter, te Londen, aangeboden om te komen verklaren dat een man de portemonnaie zijner vrouw gestolen had, terwijl zij over de straat ging, en er mede gevlucht was. Den morgend zelve der verklaring had de dame den ledigen portemonnaie teruggekregen, met eenen brief, waaruit wij het volgende overnemen: Ik hoop, madame, dat gij het verlies uwer vijf shellings niet zult betreuren, als gij zult vernemen, dat zij mij het eenige maal verschaft hebben, welk ik genoten had sedert 10 dagen. Ik neem God tot getuige dat ik in geene 58 uren geëten had. Ik stierf van honger, als ik het slot zag blinken van uwe portemonnaie, die gij in de hand hielt. De duivel bekoorde mij, ik greep hem en ik bedreef aldus het eenig misdrijf tegen de wet en de maatschappij, dat ik mij te verwijten heb. Ik ben van adel en heb eene goede opvoeding ontvangen. Tot over eenigen tijd had ik eene goede positie, maar een aanzienlijk verlies is oorzaak dat ik mij te Londen zonder bestaansmiddelen bevond. Ik heb vruchteloos alles beproefd om eene bediening te krijgen, maar alhoewel eene goede geleerdheid bezittende, kan een man niet altijd eene plaats bekomen als hij geen stiel kent. Als ik er in geluk eene plaats te vinden, dan zal mijn eerste plecht zijn u de vijf shelling die ik gestolen heb, terug te zenden; als ik geene vind... De heer die dezen brief voor den magistraat is komen lezen, heeft zijn adres in al de dagbladen doen stellen, behoovende aan den schrijver van den brief eene plaats te verschaffen, als hij zich bij hem wil aanbieden.

Spanje.

EEN NIEUWE AANSLAG TEGEN KONING AMEDEUS.

De volgende depeche over dit feit staat in den *Figaro* van Parijs, van gisteren, te lezen:

Er heeft verleden zondag een nieuwe aanslag op het leven van den koning plaats gehad.

Twee mannen die verborgen stonden achter de standbeelden der plein, gezegd *piazza de l'Orient*, tegenover het koninklijk paleis, hebben een zwaren steen naar den koning geworpen, met het voornemen hem hieronder te verpletteren.

De steen is voor de voeten van een politieagent gevallen, doch de kerels welke er mede geworpen hadden, namen de vlucht zonder dat men er in gelukte de hand op hun te leggen.

Men zegt, dat de twee moordenaars den steen naar het hoofd van den koning wierpen, onder het roepen van: « *Leve de Republiek!* »

Geen enkel dagblad dan de *Figaro* meldt dit feit en de *Havas* ook rept er geen woord over, zoodat wij niet dan onder alle voorbehoud die depeche van den *Figaro* kunnen overnemen.

Amerika.

De hitte van den kiestrijd is thans zeer hevige, zoodat dit jaar vroeger dan gewoonlijk, bloedige toneelen tussehen de twee vijandige partijen plaats grijpen. Te Baltimore is eene afdeeling veteranen, die naar de aanhangers van Grant, te Pittsburg ging, door eene woeste troep uit de aanhangers van Greely, aangevallen. De veteranen ontvingen de aanvallen echter op eene wijze, die de vorige staatkundigen langs alle kanten op de vlucht dreef, terwijl eenigen gekwetst werden. Een dergelijk voorval wordt uit Pittsburg gemeld. Daar duurde de strijd slechts 10 minuten; evenwel worden er nog een honderd schoten gelost, waardoor velen licht, doch een doodlijk gekwetst werden. Ditmaal waren het echter aanhangers van Grant, die de zitting van eene klub aanhangers van Greely verstoorden en daarvoor den strijd aanvingen. Daar de kiezingsdag, 5 november, nog verre af is, vrees men voor dien tijd nog ergere gevallen te vernemen.

In de Vereenigde-Staten is eene machien uitgevonden, voor de personen die gene pen kunnen houden en nogtans moeten schrijven. Deze machien heeft den vorm eener soort van piano, en als men met de toppen der vingers zachtjes aan de toetsen raakt, die overeenkomen met de letters van den alphabet, dan trekt de pen de letters op een blad papier met groote snelheid. De tafel, waarop het papier rust, beweegt ten zelfden tijde horizontaal, opdat er afstand tussehen de letters zou zijn, en wanneer de pen aan het einde van den regel komt, maakt de tafel eene verticale beweging, voor den afstand der regels. Die machien, welke volkomen werkt, is eene der vernuftigste uitvindingen, maar zal van geen grootten dienst zijn. Zij valt in de categorie der « *nugae difficiles*. »